

**BỘ LAO ĐỘNG - THƯƠNG BINH VÀ XÃ HỘI
CỤC QUẢN LÝ LAO ĐỘNG NGOÀI NƯỚC**

**NHỮNG KIẾN THỨC CẦN THIẾT
DÙNG CHO NGƯỜI LAO ĐỘNG VIỆT NAM
ĐI LÀM VIỆC TẠI LIBYA**

Hà Nội – 2011

Lời giới thiệu

Nước Jamaica Ảrập Libya Nhân dân XHCN vĩ đại (gọi tắt là Libya) là một quốc gia thuộc Châu Phi. Việt Nam và Libya có mối quan hệ hữu nghị từ nhiều thập kỷ qua và đang được đẩy mạnh, phát triển trên các lĩnh vực.

Libya tiếp nhận lao động nước ngoài đến làm việc từ nhiều quốc gia, như Thổ Nhĩ Kỳ, Thái Lan, Philippin, Ấn Độ, Ai Cập, Bangladesh, Syria, Sri-lan-ka, Serbia ... Lao động Việt Nam sang làm việc tại Libya từ những năm 1990. Những năm gần đây, số lao động Việt Nam đến làm việc tại Libya ngày càng tăng. Để cạnh tranh được với lao động các nước và xây dựng thương hiệu lao động Việt Nam thì việc nâng cao chất lượng là việc làm hết sức cần thiết.

Vì vậy, việc đào tạo nghề, ngoại ngữ (tiếng Ảrập hoặc tiếng Anh) và đặc biệt là việc bồi dưỡng những kiến thức cần thiết về Luật pháp phải được coi trọng. Người lao động trước khi đi làm việc ở Libya và các doanh nghiệp dịch vụ đưa người lao động đi làm việc ở nước ngoài cần nhận thức đúng nhiệm vụ này.

Để giúp người lao động Việt Nam sớm hoà nhập với cuộc sống cộng đồng và công việc tại Libya, Cục Quản lý lao động ngoài nước (DOLAB) biên soạn và phát hành cuốn tài liệu “Những kiến thức cần thiết dùng cho lao động Việt Nam đi làm việc ở Libya” nhằm cung cấp cho người lao động những hiểu biết cần thiết về phong tục, tập quán, văn hoá, con người, luật pháp Libya và những yêu cầu đối với lao động khi đến làm việc ở đây.

Trong quá trình biên soạn cuốn tài liệu có thể còn những sai sót, mọi ý kiến đóng góp về cuốn tài liệu xin gửi về Cục Quản lý lao động ngoài nước - địa chỉ : 41B Lý Thái Tổ, Quận Hoàn Kiếm, Hà Nội ./.

CỤC QUẢN LÝ LAO ĐỘNG NGOÀI NƯỚC

Phần một

TRUYỀN THỐNG BẢN SẮC VĂN HOÁ CỦA DÂN TỘC VIỆT NAM

Trên con đường đổi mới, đất nước đang từng bước hội nhập với khu vực và thế giới, vượt qua lạc hậu, đói nghèo, tiến hành công nghiệp hoá, hiện đại hoá, phấn đấu thực hiện thắng lợi mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh, vững bước tiến lên chủ nghĩa xã hội. Sự nghiệp này hết sức vẻ vang nhưng cũng đầy thách thức. Chiến thắng nghèo nàn, lạc hậu thực hiện xã hội công bằng, văn minh theo định hướng xã hội chủ nghĩa là một cuộc đấu tranh lâu dài, gian khổ, phức tạp. Hoạt động đưa người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài đã được Đảng, Nhà nước ta chú trọng và coi đây là một giải pháp kinh tế – xã hội lâu dài góp phần tạo việc làm, tăng thu nhập, nâng cao trình độ nghề nghiệp, tác phong làm việc tiên tiến cho người lao động.

Ra nước ngoài làm việc, người lao động không chỉ có điều kiện giao lưu quốc tế, được hoà nhập và hiểu biết nền văn hoá của các dân tộc khác mà còn là cơ hội để giới thiệu và quảng bá bản sắc văn hoá dân tộc Việt Nam. Khi sống và làm việc ở nước ngoài, mỗi chúng ta còn có bổn phận thực hiện tốt vai trò ngoại giao nhân dân. Vì vậy phải biết kế thừa và phát huy truyền thống đạo đức, tập quán tốt đẹp và lòng tự hào dân tộc; tiếp thu tinh hoa của các dân tộc trên thế giới góp phần làm giàu thêm nền văn hoá Việt Nam.

1. Truyền thống dân tộc

Là người Việt Nam chúng ta có quyền tự hào với các truyền thống dựng nước và giữ nước đã được hình thành, phát triển qua nhiều thế hệ, đó là:

a) Truyền thống yêu nước

Lịch sử dựng nước của dân tộc ta luôn gắn liền với lịch sử giữ nước. Được rèn luyện, hun đúc tinh thần yêu nước, truyền thống đoàn kết tạo nên khí phách anh hùng, quật cường của dân tộc Việt Nam, sẵn sàng chịu đựng mọi hy sinh gian khổ bảo vệ độc lập và toàn vẹn chủ quyền quốc gia.

Yêu nước là truyền thống cực kỳ quý báu của dân tộc ta được hình thành trong quá trình lịch sử lâu dài dựng nước và giữ nước, trở thành tình cảm thiêng liêng trong mỗi người dân Việt Nam. Chủ nghĩa yêu nước giữ vị trí chuẩn mực cao nhất của đạo lý và đứng đầu trong bậc thang giá trị văn hóa tinh thần của dân tộc Việt Nam, là động lực nội sinh to lớn của cộng đồng dân tộc Việt Nam tạo nên sức mạnh vô địch trong các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm và trong công cuộc xây dựng đất nước.

Hòa nhập vào thế giới để tiến lên mà không hòa tan, không đánh mất bản sắc dân tộc là một cuộc đấu tranh đầy gian nan, thử thách. Chỉ có yêu nước mới xây dựng và bảo vệ đất nước, đem lại hạnh phúc cho nhân dân và vinh quang cho dân tộc. Chủ nghĩa yêu nước là tình cảm chung thiết tha của toàn dân Việt Nam, cả những người Việt Nam đang sống và làm việc ở nước ngoài; là sức mạnh tiềm tàng, thường trực trong lòng mỗi người dân Việt Nam; là nguồn lực nội sinh từ truyền thống và lịch sử đất nước và phù hợp với tính cách, nguyện vọng và là trách nhiệm của mọi người dân Việt Nam.

Truyền thống yêu nước của dân tộc ta rất phong phú và sâu sắc, nó thể hiện ở tình yêu quê hương xứ sở, nơi sinh ra, lớn lên của mỗi người, đó là xóm, làng là sự gắn bó giữa những thành viên của dân tộc, là tình cảm gắn liền với thiên nhiên, với con người nơi quê hương. Đất nước Việt Nam có đặc điểm địa hình, khí hậu, tài nguyên thiên nhiên nhiều thuận lợi, song không ít khó khăn. Trong quá trình khai phá mảnh đất này cha ông ta đã phải đấu tranh quyết liệt với thiên nhiên. Từng tấc đất đều thấm đượm mồ hôi, nước mắt và xương máu của bao thế hệ cha ông vì thế, mọi người Việt Nam đều nặng tình, nặng nghĩa với quê hương.

Tình yêu nước còn thể hiện ở lòng tự hào, tự tôn dân tộc. Dường như trong mỗi người Việt Nam đều tiềm ẩn lòng tự hào, tự tôn, tự cường dân tộc, lòng nhân ái bao dung, trọng nghĩa tình, đạo lý, cần cù sáng tạo... Chúng ta tự hào với lịch sử 4.000 năm dựng nước và giữ nước của dân tộc, không khuất phục ách ngoại xâm, tự hào về lòng yêu nước thương nòi, tự hào về hành động

xả thân vì dân, vì nước của cha ông ta, của các anh hùng dân tộc, tự hào về nền văn hóa Việt Nam, tự hào về Chủ tịch Hồ Chí Minh, lãnh tụ thiên tài của dân tộc ta, danh nhân văn hóa thế giới, Người đã làm rạng rỡ dân tộc ta, nhân dân ta và non sông đất nước ta.

b) Truyền thống uống nước nhớ nguồn, đoàn kết tương thân, tương ái

Tình yêu nước gắn chặt với lòng nhân ái: thương nước, thương nhà, thương người và thương mình. Cưu mang, đùm bọc, giúp đỡ lẫn nhau luôn là nét đẹp truyền thống trong đời sống của nhân dân ta, giàu lòng nhân ái, thương người như thể thương thân là bản chất tốt đẹp của người Việt Nam ta, được thể hiện qua những câu ca dao lưu truyền từ đời này sang đời khác:

Nhiều điều phủ lấy giá gương

Người trong một nước phải thương nhau cùng

Hay:

Bầu ơi thương lấy bí cùng

Tuy rằng khác giống nhưng chung một giàn

Đây là truyền thống vô cùng quý báu của dân tộc ta, đó là tình nghĩa ruột thịt, đồng bào. Tất cả người dân Việt Nam đều là con một nhà, cùng chung một cha mẹ, coi nước như cái nôi cái bọc chung, tình cốt nhục, nghĩa đồng bào coi nhau như ruột thịt là cơ sở chính để tồn tại, phát triển để bảo vệ nòi giống và danh dự của mình, chính nhờ đó mà chúng ta có sức mạnh để chiến thắng mọi kẻ thù, chung tay xây dựng đất nước ta ngày càng to đẹp, đàng hoàng hơn.

Ra nước ngoài làm việc, người lao động luôn hướng về Tổ Quốc, có trách nhiệm với quê hương đất nước, với cộng đồng, cùng vui với những niềm vui của Đất nước, cùng san sẻ với những nỗi đau, mất mát của những người dân kém may mắn hay do thiên tai gây ra. Sống nhân nghĩa, thủy chung, vị tha, kính trên nhường dưới, thân thiện với bạn bè đồng nghiệp, sẵn sàng giúp đỡ hỗ trợ lẫn

nhau trong cuộc sống và trong công việc là nét đặc trưng của người dân Việt, của cộng đồng người Việt trên toàn thế giới.

c) Truyền thống cần cù, sáng tạo:

Thể hiện ở sự chăm chỉ, thông minh trong lao động, làm việc với năng suất cao, chất lượng tốt. Ra nước ngoài làm việc, người lao động phát huy tính cần cù sáng tạo trong lao động sẽ có cơ hội để tăng thu nhập, làm giàu cho bản thân, gia đình và quê hương đất nước mình.

d) Truyền thống hiếu học:

Thể hiện sự ham học hỏi những cái mới, cái tốt trong cuộc sống và trong lao động, tiếp thu được những công nghệ mới, những kinh nghiệm tiên tiến để áp dụng vào thực tiễn cuộc sống. Người lao động đi làm việc ở nước ngoài phát huy tính tích cực trong lao động, trong học tập nâng cao trình độ nghề nghiệp, tác phong làm việc tiên tiến và trình độ ngoại ngữ để nâng cao hiệu quả công việc và góp phần xây dựng đất nước sau này.

2. Bản sắc văn hoá của dân tộc

Bản sắc văn hoá dân tộc bao gồm những giá trị bền vững, những tinh hoa của cộng đồng các dân tộc Việt Nam được vun đắp nên qua lịch sử hàng ngàn năm đấu tranh dựng nước và giữ nước, nó thể hiện linh hồn, đạo đức, lối sống của người Việt.

Việt Nam là một quốc gia đa dân tộc, với 54 dân tộc anh em chung sống, mỗi dân tộc vừa mang đặc điểm chung của bản sắc văn hóa Việt Nam, vừa có vốn văn hóa riêng, mang một bản sắc riêng, tạo nên tính đa dạng và phong phú, các nền văn hóa giao lưu với nhau, bổ sung cho nhau.

Trong quá trình phát triển, văn hoá Việt Nam đã hội nhập tiếp thu tinh hoa văn hoá và những giá trị ưu tú của các dân tộc khác trên toàn thế giới, sàng lọc những gì không phù hợp, làm giàu cho nền văn hoá của dân tộc ta.

Bản sắc văn hoá dân tộc là những vấn đề nòng cốt nhất, nền tảng nhất để làm nên những nét riêng của cộng đồng dân tộc này so với cộng đồng dân tộc khác. Nó có tính ổn định vì phải trải qua quá trình đúc kết, tích lũy, sàng lọc lâu dài.

Đặc trưng đầu tiên của Bản sắc văn hóa dân tộc cũng là lòng yêu nước nồng nàn, thể hiện tâm thức con người Việt Nam qua lễ sống, ý chí độc lập tự cường... Bộ lộ được tính cách con người Việt Nam qua cách sống tương thân tương ái. tính cần cù sáng tạo trong lao động, yêu nghệ thuật, giản dị, tế nhị trong ứng xử.

Giữ gìn bản sắc văn hóa của dân tộc thể hiện ở những việc sau đây:

+ Thường xuyên bồi dưỡng tinh thần yêu nước, tự cường dân tộc, phấn đấu vì độc lập dân tộc vì chủ nghĩa xã hội, có ý chí vươn lên đưa đất nước thoát khỏi nghèo nàn lạc hậu;

+ Có tinh thần tập thể, đoàn kết, phấn đấu vì lợi ích chung;

+ Xây dựng tư tưởng, đạo đức, lối sống và đời sống văn hóa lành mạnh, nếp sống văn minh, cần kiệm, trung thực, nhân nghĩa; ngăn chặn đẩy lùi những tiêu cực, tệ nạn xã hội, khắc phục tình trạng suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống;

+ Phải tôn trọng kỷ cương phép nước, quy ước cộng đồng; đảm bảo an toàn giao thông; đẩy mạnh việc bảo tồn phát huy các truyền thống văn hóa dân tộc nhưng không được phục hồi những hủ tục, mê tín dị đoan; bảo vệ môi trường tự nhiên sạch đẹp;

+ Thường xuyên học tập nâng cao hiểu biết, trình độ văn hóa, trình độ thẩm mỹ và thể lực;

+ Lao động chăm chỉ với lương tâm nghề nghiệp, có kỹ thuật, sáng tạo, năng suất cao vì lợi ích bản thân, gia đình, tập thể và xã hội;

+ Thường xuyên tu dưỡng và phát huy những phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam; quan hệ giữa người với người phải thân ái, giữa cấp trên và cấp dưới phải tôn trọng và đoàn kết; xây dựng gia đình hạnh phúc, no ấm.

3. Vị trí và trách nhiệm của người lao động khi làm việc ở nước ngoài

Người lao động Việt Nam sống và làm việc có thời hạn ở nước ngoài là những sứ giả giới thiệu và quảng bá nền văn hoá của dân tộc Việt Nam với các dân tộc khác đồng thời tiếp thu tinh hoa văn hoá của các dân tộc khác trên thế giới để làm giàu cho nền văn hoá của dân tộc Việt Nam. Dù sống ở đâu và làm bất cứ công việc nào chúng ta cũng phải nhận thức sâu sắc được vinh dự và trách nhiệm này để luôn phấn đấu hoàn thiện mình, trau dồi bản lĩnh tự tin, tự trọng để góp phần tôn vinh dân tộc Việt Nam, kiên quyết tránh những việc xấu làm tổn hại đến danh dự, đến hình ảnh của đất nước ta, dân tộc ta.

Là người làm công ăn lương được pháp luật nước sở tại bảo hộ, mỗi chúng ta phải tuân thủ Pháp luật nước sở tại, chấp hành nội quy, kỷ luật lao động, tuân thủ quy định của người sử dụng lao động;

Có ý thức học hỏi nâng cao trình độ tay nghề, ngoại ngữ, rèn luyện tác phong làm việc công nghiệp hiện đại, tiên tiến; tác phong sinh hoạt văn minh, lịch sự; phấn đấu để tự bảo vệ quyền lợi chính đáng của bản thân;

Quan hệ ứng xử đúng mực với chủ sử dụng, với đồng nghiệp, với cộng đồng và người dân nước sở tại.

Cảnh giác với những thủ đoạn khác nhau của các thế lực thù địch làm mê muội con người bằng các loại văn hóa phẩm độc hại, với những luận điệu mỉa dân, lừa bịp, thúc đẩy lối sống hưởng lạc, thực dụng, quên quá khứ, bàng quan chính trị, xa rời lý tưởng, dễ bị cám dỗ không phân biệt thật giả, đúng sai, tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động kích động gây áp lực kinh tế, chính trị đối với đất nước

PHẦN HAI
GIỚI THIỆU VỀ ĐẤT NƯỚC, CON NGƯỜI, PHONG TỤC TẬP QUÁN,
VĂN HOÁ của LIBYA

I. LỊCH SỬ, ĐỊA LÝ, KHÍ HẬU PHÁT TRIỂN CỦA LIBYA

1. Lịch sử

Tên gọi Libya bắt nguồn từ chữ Lebu trong tiếng Ai cập, để chỉ những người dân Béc Be sống ở phía tây sông Nil sau đó được đưa vào tiếng Hy Lạp rồi trở thành Libya.

Ngày 21/11/1949, Đại hội đồng Liên Hiệp quốc thông qua Nghị quyết tuyên bố Libya trở thành một nước độc lập trước ngày 01/01/1952. Sau đó Libya tuyên bố độc lập vào ngày 24/12/1951 và là một quốc gia theo chính thể quân chủ lập hiến dưới quyền vua Idris.

Ngày 01/9/1969, Libya tuyên bố xoá bỏ chế độ quân chủ để lập nên một nước Cộng hoà Ả rập Libya mới.

Ngày 02/3/1977, đổi tên nước thành Gia-ma-hi-ri-a Ả rập Libya Nhân dân xã hội chủ nghĩa vĩ đại (gọi tắt là Libya)

Nhà lãnh đạo Muammar Al-Gaddafi

2. Vị trí địa lý

Bản đồ Libya

Libya là nước lớn thứ tư ở Châu Phi và thứ 17 trên thế giới với diện tích rộng 1.759.540 km², trong đó sa mạc chiếm 90%. Phía Bắc Libya được bao bọc bởi Địa Trung Hải, phía Tây giáp với Tunisia và Algeria phía Tây Nam với Niger, phía Nam với Tchad và Sudan và phía Đông giáp Ai Cập. Với một đường bờ biển dài 1.770 km², Libya là quốc gia có đường biển dài nhất ở Địa Trung Hải, giàu tài nguyên khoáng sản (dầu lửa, quặng sắt, Uranium...). Đất canh tác (chiếm 01%) nằm dọc theo bờ biển và tại một số ốc đảo. Libya có tới 03 ốc đảo lớn nhất là Al-Kufrah, Ghat và Ghudamis.

Vùng sa mạc Sahara có trữ lượng nước ngầm rất lớn. Hiện tại, Libya đang triển khai thực hiện dự án xây dựng sông nhân tạo với việc khoan, khai thác 1.300 giếng từ độ sâu 500 m tại sa mạc Sahara và lắp đặt hệ thống 4.000 km “ống nước” không lộ đường kính lên tới 4m để dẫn nước tới bờ biển phía Bắc của Libya- nơi có đa số dân cư sinh sống.

Hai thành phố lớn là Thủ đô Tripoli ở phía Tây Bắc Libya và Benghazi nằm ở phía Đông. Thủ đô Tripoli là thành phố lớn nhất nước, diện tích 400km², Các thành phố lớn khác gồm Misratah, Sirte và Sabha.

3. Khí hậu:

Khí hậu của Libya được chia làm hai mùa: mùa hè (mùa khô) từ tháng 7 đến tháng 11 và mùa đông (mùa mưa) từ tháng 12 đến tháng 6. Bên cạnh đó, Libya chịu ảnh hưởng của khí hậu ven biển (Địa Trung Hải) và khí hậu vùng sa mạc, do đó có thể chia khí hậu Libya thành 3 vùng khí hậu chính:

- Khí hậu Địa Trung Hải: các vùng đồng bằng, ven biển Địa Trung Hải. Nơi đây khí hậu rất ôn hòa, mùa đông lạnh, ẩm ướt, nhiệt độ khoảng từ 15^oc- 20^oc. Các thành phố ven biển có độ ẩm cao khoảng 80% (ví dụ như thành phố Tripoli, Benghazi...)

- Khí hậu bán sa mạc: thuộc các vùng đệm giữa sa mạc Sahara và vùng đồng bằng ven biển địa Trung Hải. Nơi này chịu ảnh hưởng của khí hậu sa mạc và khí hậu Địa Trung Hải, mùa hè khô nóng, nhiệt độ từ 40^oc- 45^oc. Mùa đông lạnh có nhiệt độ từ 15^oc- 20^oc vào ban ngày và dưới 0^oc vào ban đêm.

- Khí hậu sa mạc : vùng sa mạc Sahara, nằm sâu trong đất liền về phía biên giới với các nước Tchad, Niger và Su đăng. Nơi đây nhiệt độ đặc trưng của khí hậu sa mạc, ban ngày nóng, nhiệt độ từ 40^oc- 45^oc, ban đêm nhiệt độ xuống còn 0^oc và dưới 0^oc. Đặc biệt, năm 1922, thị trấn Al 'Aziziyah, nằm ở phía tây Tripoli, nhiệt độ lên tới 57.8^oC (136.0^oF) và được coi là mức nhiệt độ không khí cao nhất từng ghi nhận được trên thế giới. Do diện tích của Libya chiếm 90% là sa mạc nên khí hậu đa phần là khô và khí hậu sa mạc, bao gồm gió nóng, khô mang theo nhiều bụi

Phong cảnh sa mạc phía nam Libya; 90% lãnh thổ nước này là sa mạc

Lượng mưa hàng năm ở Libya trung bình là 261 mm, Tripoli và vùng lân cận khoảng 400mm-500mm, ở các tỉnh khác khoảng 200mm. Vào mùa đông ở các vùng núi thường mưa nhiều hơn so với những vùng khác.

[Jabal Al Akdhar](#) gần Benghazi là vùng ẩm ướt nhất tại Libya. Lượng mưa trung bình hàng năm từ 400 đến 600 millimét.^[32]

II. DÂN SỐ, CHÍNH TRỊ, KINH TẾ CỦA LIBYA

1. Dân số

Dân số Libya là 6.324.357 người (tháng 7/2009). Hai vùng phía Bắc là Tripolitania và Cyrenaica, mật độ dân số khoảng 03 người/km². Ở các vùng khác mật độ chưa tới 1 người/km². Hơn nửa triệu người sống tại đô thị và tập trung đông nhất ở hai thành phố lớn là Tripoli và Benghazi. Người Libya bản địa chủ yếu gồm người Ả-rập và người Berber. Người Berber ở Libya và người Ả-rập chiếm 97% dân số, 3% còn lại là người Phi da đen, người Hy Lạp, Italia, Ai Cập, Pakistan, Thổ, Ấn Độ và Tunisia... Tổng số người nước ngoài tại Libya khoảng gần 3 triệu người.

Trong số người nước ngoài sống tại Libya, nhóm đông nhất là các công nhân từ các quốc gia Châu Phi gồm Bắc Phi (chủ yếu là người Ai Cập và Tunisia), Tây Phi và người Phi vùng Hạ Sahara.

2. Chính trị

Hệ thống chính trị của Libya dựa trên chế độ dân chủ nhân dân, người dân có quyền tự quyết đối với các mục tiêu về chính trị, kinh tế và xã hội, các quyết định và các đạo luật liên quan đến các vấn đề công cộng và tư nhân. Tuy nhiên, chính quyền dân chủ nhân dân trực tiếp được thành lập dựa trên hai chính thể là: Đại hội nhân dân toàn quốc và Ủy ban nhân dân toàn quốc.

Libya có hệ thống Chính phủ kép. “Ban cách mạng” gồm Lãnh tụ Cách mạng Gaddafi, Ủy ban cách mạng và Hội đồng chỉ huy Cách mạng với mười hai thành viên được thành lập từ năm 1969 được gọi là Ban Jamahirya.

“Ban cách mạng” không được bầu ra và cũng không thể bị khai trừ, bởi họ nắm quyền lực nhờ vào công lao đã đóng góp trong cuộc cách mạng. “Ban cách mạng” kiểm soát quyền đưa ra quyết định của ban kia - Ban Jamahirya. Chính phủ hành chính chỉ hoạt động hiệu quả khi nó thực hiện đúng các mệnh lệnh lãnh đạo do ban lãnh đạo cách mạng đưa ra. Ban lãnh đạo cách mạng có

quyền phủ quyết tối cao bất kể tới quyền lực hiến pháp của chế độ dân chủ nhân dân và cái gọi là quyền lực của nhân dân.

Bốn năm một lần các thành viên của Đại hội nhân dân địa phương bầu ra lãnh đạo của mình và các thư ký cho các Ủy ban nhân dân, bằng cách giơ tay biểu quyết. Lãnh đạo các Ủy ban nhân dân địa phương đại diện cho khu vực của mình tại Đại hội nhân dân cấp trên và là sự ủy thác bắt buộc. Các thành viên của Đại hội nhân dân quốc gia (Chính phủ) bằng cách giơ tay biểu quyết tại kỳ họp hàng năm của mình.

Ở Libya, Các Đảng chính trị bị cấm hoạt động theo Đạo luật về việc cấm các Đảng Chính trị số 71 năm 1972 và Chính phủ kiểm soát chặt chẽ các lĩnh vực thông tin, truyền thông...

3. Tôn giáo

Tôn giáo thống trị ở Libya là Hồi giáo với 97% dân số theo tín ngưỡng này. Hầu như toàn bộ người Hồi giáo Libya đều thuộc dòng Hồi giáo Sunni.

Nhà thờ Hồi giáo tại Ghadames, gần biên giới Tunisia và Algeria; 97% dân số Libya là các tín đồ Hồi giáo

Ngoài tuyệt đại đa số là tín đồ Hồi giáo Sunni, ở Libya còn có một cộng đồng thiểu số rất nhỏ Cơ đốc giáo, Anh giáo gồm hầu hết là người nước ngoài và có khoảng 40.000 tín đồ Công giáo La Mã, với hai giám mục, một tại Tripoli (phục vụ cộng đồng Ý) và một tại Benghazi (dành cho cộng đồng Malta).

4. Kinh tế

Libya là nước có trữ lượng dầu lớn nhất Châu Phi và đứng thứ 9 trên thế giới với trữ lượng dầu mỏ của Libya khoảng 42 tỉ thùng dầu, tương đương với khoảng 7 tỷ tấn, sản lượng khai thác trung bình là 1,4 triệu thùng/ngày, trong đó xuất khẩu 1,3 triệu thùng chiếm 96% tổng khối lượng hàng xuất khẩu và 65% tổng sản phẩm quốc dân.

Kinh tế Libya phụ thuộc chủ yếu vào các nguồn thu từ lĩnh vực dầu khí. Dân số ít, Libya trở thành một trong quốc gia có GDP trên đầu người cao nhất Châu Phi. Hệ thống an ninh xã hội cao, đặc biệt trong lĩnh vực nhà ở và giáo dục, so với các nước trong khu vực thì Libya có tỷ lệ người nghèo thấp. Trong ba thập kỷ qua, các nhà lãnh đạo Libya thực hiện quá trình cải cách kinh tế như tái hoà nhập cộng đồng quốc tế, nỗ lực này được thể hiện rõ hơn khi các biện pháp trừng phạt của Liên hợp quốc được dỡ bỏ vào tháng 9 năm 2003 và Libya thông báo từ bỏ các chương trình sản xuất vũ khí giết người hàng loạt vào tháng 12 năm 2003

Libya tiến hành cải cách kinh tế theo hướng tự do hoá nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Những bước đi đầu tiên gồm xin gia nhập WTO, giảm một số khoản trợ cấp và thông báo các kế hoạch tư nhân hoá đang tạo nền tảng cho một quá trình chuyển tiếp tới một nền kinh tế thị trường.

Công nghiệp: Ngành công nghiệp chủ yếu của Libya là khai thác dầu khí và khí đốt, ngoài ra Libya còn chế biến thực phẩm và hoa quả, dệt may, thủ công mỹ nghệ và xi măng.

Nông nghiệp: Libya chủ yếu trồng lúa mỳ, lúa mạch, ôlưu, chà là, lạc, bông, hoa quả và chăn nuôi (dê, cừu, trâu bò và lạc đà). Các điều kiện khí hậu và

đất đai bạc màu hạn chế rất nhiều năng suất nông nghiệp nên hàng năm, Libya phải nhập khẩu khoảng 75% lương thực.

Xuất khẩu: dầu thô, tinh chế các sản phẩm dầu thô và khí đốt tự nhiên.

Nhiều ngành công nghiệp do Chính phủ quản lý đang dần được tư nhân hoá, các biện pháp trừng phạt của Hoa Kỳ đã được dỡ bỏ. Nhiều Công ty dầu lửa quốc tế đã quay lại Libya để đầu tư như Công ty Shell và Công ty ExxonMobil...

5. Ngôn ngữ

Ngôn ngữ được sử dụng nhiều nhất ở Libya là tiếng Ảrập đây cũng là ngôn ngữ chính thức. Tiếng Tamazight, tuy không phải là ngôn ngữ chính thức nhưng được người Berber ở Libya sử dụng. Ngoài ra, người Tuareg nói tiếng Tamahaq, thứ ngôn ngữ thuộc nhóm ngôn ngữ Tamasheq duy nhất được biết đến ở vùng phía Bắc. Tiếng Anh và tiếng Ý được sử dụng tại các thành phố lớn như Tripoli và Bengazi.

6. Quan hệ ngoại giao với Việt Nam

Việt Nam và Libya chính thức thiết lập quan hệ ngoại giao từ ngày 15/3/1975. Hiện tại, hai nước đã có Đại sứ quán tại thủ đô Hà Nội và Tripoli

Quan hệ chính trị tiếp tục được thúc đẩy: Bộ trưởng ngoại giao hai nước đã ký thoả thuận về tham khảo chính trị, hai bên ủng hộ nhau làm uỷ viên không thường trực Hội đồng bảo an Liên hợp quốc và phối hợp trong các diễn đàn quốc tế.

Hai nước đã ký kết các ký Hiệp định quan trọng như:

Hiệp định hợp tác kinh tế, khoa học kỹ thuật (ngày 19/02/1976).

Hiệp định thương mại (ngày 17/10/1983).

Hợp tác giữa hai Bộ Ngoại giao (ngày 31/01/2007).

7. Văn hoá

Văn hoá Libya tương đồng với văn hoá các quốc gia Ả rập xung quanh. Người Libya theo truyền thống sống du mục trong các lều trại, Tuy nhiên do ảnh hưởng của văn hoá phương Tây, phong cách sống cũ của họ dần phai nhạt. Chỉ còn một số lượng nhỏ người Libya vẫn sống trong sa mạc như cha ông họ đã từng sống trong hàng thế kỷ trước kia. Ngày nay, đa người số người dân Libya chuyển về các thành phố, thị trấn và sống trong các tòa nhà chung cư hoặc các ngôi nhà riêng, tùy thuộc vào mức thu nhập của họ.

Libya có rất ít nhà hát và các nhà hàng giải trí công cộng, chỉ có vài rạp chiếu phim. Gần đây nghệ thuật tại Libya đã bắt đầu khởi sắc, đặc biệt là hội họa, các cửa hiệu trưng bày nghệ thuật của tư nhân bắt đầu phát triển. Tripoli có rất nhiều bảo tàng đẹp như: bảo tàng Dân tộc, bảo tàng Khảo cổ học, bảo tàng Hồi giáo.

Bên cạnh những nét truyền thống văn hoá của người Ả rập, Libya có những nét văn hoá riêng đó là truyền thống hiếu khách, yêu ca hát nhảy múa trong lễ hội.

Ngày nghỉ, Lễ hội

Libya là một nước đạo Hồi, Libya có tất cả những lễ hội của đạo Hồi và thêm vào đó là một số ngày nghỉ của quốc gia. Thứ 6 là ngày nghỉ chính.

- Ngày 24/12/1951 là ngày chiến thắng, giải phóng đất nước khỏi ách thống trị của thực dân Italia. Đây là một trong những ngày lễ lớn trong năm của người dân Libya.

- Ngày 02/3 ngày đổi tên nước từ Cộng hoà Ả rập Libya thành Gia-ma-hi-ri-a Ả rập Libya nhân dân xã hội chủ nghĩa vĩ đại (02/3/1977).

- Ngày 11/6 ngày di tản của các căn cứ quân sự nước ngoài.

- Ngày 01/9 ngày Quốc khánh (01/9/1969).

8. Xã hội

8.1. Giáo dục

Dân số Libya 6.324.357 người trong đó có 1,7 triệu học sinh và sinh viên. Giáo dục tiểu học bắt buộc và miễn phí từ 06 đến 15 tuổi . Tỷ lệ biết chữ của nước này cao nhất Bắc Phi: 82,6% dân số biết đọc và viết. Sau khi Libya tuyên bố độc lập năm 1951, trường đại học đầu tiên của họ là “Đại học Libya” được thành lập ở Benghazi.

8.2. Truyền thông

Chính phủ vẫn quản lý chặt chẽ các cơ sở phát thanh truyền hình. Tuy nhiên, người dân Libya vẫn thích xem các chương trình giải trí trên các kênh tivi trong nước và các kênh nước ngoài thông qua việc lắp đặt các Anten chảo thu phát tín hiệu vệ tinh. Các chương trình tivi của Libya chủ yếu là tiếng Ảrập, tuy nhiên, cũng có 30 phút tin tức bằng tiếng Anh hay tiếng Pháp.

Nhà nước sở hữu và kiểm soát chặt chẽ các phương tiện truyền thông và chính quyền không cho phép công khai ý kiến đối lập với chính sách của Chính phủ ra công chúng.

Truy cập Internet không bị giới hạn (vẫn đặt trong tình trạng kiểm tra- tự do trong giới hạn). Cơ quan hợp tác truyền hình Libya Jamahiriyah là cơ quan ngôn luận của Nhà nước.

9. Ẩm thực

Ẩm thực của Libya có sự pha trộn của Ảrập và Địa trung Hải và chịu ảnh hưởng mạnh ẩm thực của Italia. Libya du nhập văn hoá ẩm thực của Italia từ khi còn là thuộc địa.

Thực phẩm trong bữa ăn gia đình người Libya chủ yếu được chế biến từ lúa mì, lúa mạch và khoai tây, thịt cừu, thịt gà, sữa lạc đà... Libya có nhiều loại hoa quả như chà là, cam, mơ, sung và ôliu . Người Libya thích ăn ở nhà (trừ thứ 6 – vào ngày nghỉ, người dân thường đi picnic).

10. Giao thông vận tải

Libya có 5 sân bay lớn, trong đó có 2 sân bay tương đối hiện đại là Tripoli và Benghazi. Hệ thống giao thông vận tải của Libya được đầu tư xây dựng từ

những năm 1970, trong những năm bị cấm vận, hệ thống này đã bị xuống cấp rất nhiều. Hiện tại, chính phủ Libya đang đầu tư hàng trăm tỉ USD cho việc nâng cấp, làm mới lại cơ sở hạ tầng của Libya với mục tiêu xây dựng Libya là cửa ngõ của Châu Phi về thương mại, tài chính.

Libya có hệ thống đường giao thông khá hoàn thiện. Tuy nhiên, ý thức bảo vệ an toàn giao thông của người tham gia giao thông còn hạn chế, các lái xe thường đi với tốc độ rất cao nên mỗi khi tham gia giao thông cần phải cẩn thận để tránh tai nạn.

11. Đồng tiền của Libya:

Đơn vị tiền tệ của Libya là Libyan Dinar (Ký hiệu viết tắt là LYD). Tiền của Libya có 2 loại: Tiền giấy và tiền xu.

+ Mệnh giá tiền giấy: 1; 5;10;20;50 LYD

+ Mệnh giá tiền xu: 1/50; 1/25;1/10; 1/5 và 1 LYD

III. PHONG TỤC, TẬP QUÁN CỦA NGƯỜI LIBYA

1. Một số tục lệ của người Libya

Khi chào nhau bắt tay bằng tay phải; không bắt bằng tay trái; không đứng và ngồi gần phụ nữ, khi nói chuyện phải có một khoảng cách, không chuyển đồ vật bằng tay trái; không vào nhà riêng khi chưa được mời và không tự ý lấy đồ của người khác; khi thấy phụ nữ không được có hành vi khiếm nhã (trêu chọc, huýt sáo...)

Tôn trọng phụ nữ, khi đi ra ngoài thường nhường phụ nữ đi trước.

Không ngồi bắt chân chữ ngũ hoặc quay bàn chân trái về phía khách hoặc dùng chân để chỉ một vật gì đó; không dùng giấy có ảnh Tổng thống để làm việc khác. Không vỗ mông người bản xứ dù là thân và không mặc hở hang hoặc cởi trần khi giao tiếp.

Không xem hoặc đi lại trước mặt người Hồi giáo khi họ đang cầu nguyện .

2.Tháng Ramadan và những điều cần biết về đạo Hồi

“Tháng Ramadan”, một số báo chí của ta thường gọi là “Tháng ăn chay”, hoặc “Tháng nhịn ăn”.

Ramadan là tên gọi tháng thứ 9 trong lịch Hồi giáo. Lịch Hồi giáo, hay còn gọi là Hijra, được tính theo mặt trăng và bắt đầu có từ ngày 16/7/622. Đối với những người theo đạo Hồi, Ramadan nghĩa là 4 tuần không ăn uống, không hút thuốc và không quan hệ tình dục từ khi mặt trời mọc đến khi mặt trời lặn, chủ yếu là cầu nguyện, im lặng và chịu đựng. (người ốm, những phụ nữ có thai, phụ nữ đang cho con bú, trẻ nhỏ dưới 05 tuổi và những người đang du học ở nước ngoài được miễn) Những người theo đạo Hồi mà vì lý do nào đó không ăn kiêng thì cũng có xu hướng tự kiểm chế và điều chỉnh những hành vi của mình. Ramadan cũng là tháng làm từ thiện và bố thí cho người nghèo. Sau khi tháng Ramadan kết thúc, người dân đạo Hồi ăn Tết 3- 4 ngày liền. Trong những ngày này, những gia đình khá giả thường thịt cừu và phân phát cho người nghèo, coi như là việc làm từ thiện để giúp người nghèo.

Ramadan là một bài tập tinh thần về sức chịu đựng và sự kỷ luật đáng kể đối với những người theo đạo Hồi, họ đánh giá cao những hàm ý tôn giáo và xã hội của phong tục lễ giáo này. Trong suốt tháng Ramadan, mọi người nên ăn mặc nhã nhặn, mọi sinh hoạt cũng thay đổi, giờ mở và đóng cửa hàng cũng muộn hơn, giao thông cũng nhộn nhịp hơn về ban đêm. Thời gian làm việc được rút bớt 2 giờ/ngày.

Chú ý: trong tháng Ramadan vào buổi chiều, nếu không có công chuyện thì không nên đi xe ra đường. Bởi vì các lái xe taxi, xe bus..., sau cả một ngày nhịn ăn, nhịn uống rất mệt, vì thế họ đi rất nhanh để kịp về nhà trước giờ được ăn, nên rất dễ xảy ra tai nạn giao thông.

NĂM ĐIỀU CĂN BẢN CỦA ĐẠO HỒI

1. Tuyên đọc câu Sahadah: La ila ha il lallah, có nghĩa “Allah là Đấng duy nhất để phụng thờ”.

2. Cầu nguyện ngày 5 lần: “ Không có Thánh thần nào khác ngoài thánh Allah và Mohamed và Thiên sứ của người”. Năm lần hành lễ này theo tiếng Ả rập được gọi là Sallat và ngày thứ sáu trong tuần, người Hồi giáo sẽ phải đi lễ tại Thánh đường.

5 thời điểm cầu nguyện trong ngày:

- Lúc mặt trời mọc (khoảng 4h30);
- Giữa trưa (12h30);
- Đầu giờ chiều (15h30);
- Ngay sau lúc mặt trời lặn (18h);
- Khi trời tối hẳn (19h15).

3. Ngày 1/10 Hồi lịch, những người Hồi giáo sẽ bố thí 2,5% lợi nhuận mà họ thu được trong 1 năm. Việc làm từ thiện này, theo tiếng Ả rập được gọi là Zako

4. Nhịn chay tháng Ramadan (tháng 9 Hồi lịch)

5. Ngày 10/12 Hồi lịch, tất cả sẽ tụ tập về Thánh địa Mecca để hành hương.

MƯỜI ĐIỀU RĂN TRONG KINH CÔ-RAN

1. Chỉ tôn thờ Thánh Allah.
2. Vinh danh và kính trọng cha mẹ.
3. Tôn trọng quyền của người khác.
4. Hãy bố thí rộng rãi cho người nghèo.
5. Tránh giết người, ngoại trừ trường hợp cần thiết.
6. Cấm ngoại tình.
7. Hãy bảo vệ và làm từ thiện cho trẻ mồ côi.
8. Hãy cư xử công bằng với mọi người.

9. Hãy trong sạch trong tình cảm và tinh thần.

10. Hãy khiêm tốn.

MỘT SỐ ĐIỀU CẤM KỴ CỦA ĐẠO HỒI

1. Rượu và các loại nước uống có chất kích thích mạnh.

2. Thuốc kích thích và các chất ma túy.

3. Thịt chó, thịt lợn, các loại thức ăn khác có lẫn thịt chó, thịt lợn và tiết canh các loại.

4. Tranh ảnh, phim và sách báo khiêu dâm.

5. Sách báo chống đạo Hồi và Chính phủ của họ.

6. Cờ bạc và các thứ dùng để chơi cờ bạc.

7. Đứng, ngồi gằn, hỏi, nhìn hoặc nói chuyện với phụ nữ.

8. Tuyên truyền tư tưởng, giáo lý trái với đạo Hồi

9. Bắt, săn bắn, ăn thịt chim, chuột, chó mèo.....

10. Tự ý sử dụng đồ đạc của người khác khi chưa được phép.

11. Gây thương tích thân thể cho người khác.

12. Đưa đồ vật cho người khác bằng tay trái.

13. Cởi trần khi tiếp xúc với người khác.

14. Tiểu tiện không đúng nơi quy định

15. Ăn, hút thuốc ở nơi công cộng khi đang trong tháng Ramadan (Tháng nhịn ăn uống ban ngày).

16. Gây ồn ào khi có người cầu kinh.

17. Đi trước mặt người đang cầu kinh.

18. Vào nhà thờ Hồi giáo mà không cởi giày và không sạch sẽ.

19. Bàn luận về tôn giáo hoặc chính trị mà người hồi giáo không thích.

20. Vào nhà riêng hoặc nơi ở của người khác khi chưa được mời.
21. Nói chuyện với người khác khi đang tiểu tiện, đại tiện.
22. Mặc quần áo thiếu lịch sự hoặc rách bần.
23. Ngồi bắt chân chữ ngũ và để bàn chân trái quay về phía người khác hoặc dùng chân để chỉ một vật nào đó.
24. Dùng giấy có ảnh Quốc vương để làm việc khác.
25. Vỗ vào mông người khác dù là người thân.
26. Các hành vi khác chống lại đạo Hồi.
27. Tranh luận về thánh Allah.
28. Lột mũ của đối phương vứt xuống đất khi tranh cãi.

Mét sè luÛt lõ cña tÿn @ả hải gi, o

- Một lần trong đời, họ phải hành hương về thánh địa Mecca, nhưng với điều kiện họ không vay mượn hay xin phí tổn. Trước khi đi, họ phải lo cho gia đình, vợ con đầy đủ những nhu cầu cần thiết trong thời gian họ vắng mặt khi đi hành hương.

- Nghiêm cấm cờ bạc.

- Nghiêm cấm gian dâm và quan hệ trước khi hôn nhân.

- Người Hồi giáo được ăn thịt halal, tức là thịt đã được giết mổ theo nghi thức của đạo Hồi. Tuy nhiên, trong trường hợp tuyệt đối không có gì ăn, họ được ăn mọi thứ để duy trì sự sống.

- Hàng năm phải thực hiện tháng ăn chay Ramadan để tưởng nhớ và biết thương xót người nghèo. Tháng này tính theo lịch Mặt Trăng. Trong tháng này, khi còn có ánh mặt trời, họ không được ăn uống, đến đêm thì mới được ăn. Cũng trong tháng này, con người phải tha thứ và xám hối, vợ chồng không được gần nhau vào ban ngày, nhưng ban đêm vẫn có thể.

- Hồi giáo nghiêm cấm kỳ thị chủng tộc và tôn giáo, tín đồ Hồi giáo không được phép chỉ trích cũng như phán xét người khác. Đó là việc của Allah Đấng toàn năng.

PHẦN BA

MỘT SỐ QUY ĐỊNH PHÁP LUẬT CỦA LIBYA LIÊN QUAN ĐẾN NGƯỜI LAO ĐỘNG NƯỚC NGOÀI

**I. Một số vấn đề liên quan đến lao động n-íc ngoài vạo lụm
việc t¹i libya**

Những điều cần lưu ý khi sống và làm việc ở Libya

Do Libya là một nước theo đạo Hồi, vì thế khi sống ở Libya phải lưu ý những vấn đề sau:

- Không ngoại tình, ăn cắp, đánh nhau;
- Không uống rượu, bia và đồ uống có chất kích thích; không sử dụng các chất ma túy; không ăn thịt lợn, thịt chó và tiết canh các loại; không ăn ốc, hến, trai, sò;
- Không ăn, uống, hút thuốc lá ở nơi công cộng trong tháng ăn kiêng (Ramadan);
- Không xem các tranh ảnh, sách báo và phim khiêu dâm; không xem các tài liệu và sách báo chống đạo Hồi; không chơi cờ bạc dưới mọi hình thức;
- Không săn bắn chim muông;
- Không tự ý lấy bất cứ vật gì khi không được sự cho phép của chủ sử dụng;
- Tránh gây thương tích cho người khác (đặc biệt là người bản xứ);
- Không tiểu tiện ở nơi có người qua lại và không nói chuyện khi đang đại, tiểu tiện;
- Không gây ồn ào và đi trước mặt người đang cầu nguyện; khi vào nhà thờ phải cởi giày và rửa tay sạch sẽ;

- Không dùng giấy báo có hình Tổng thống, lãnh tụ làm bất cứ việc gì;
- Tránh mọi hành vi chống và coi thường đạo Hồi.

Người lao động phải chú ý: Khi làm việc phải biết lên kế hoạch và sắp xếp thời gian hợp lý, tránh tình trạng kết thúc công việc trước thời gian làm việc quy định để thực hiện công việc cá nhân (chủ sử dụng lao động có thể hiểu lầm là lười lao động). Tuyệt đối không được ngủ trong giờ làm việc.

Khi chủ sử dụng lao động có yêu cầu làm thêm hoặc yêu cầu đột xuất, người lao động nên chấp hành sự điều động. Nếu không thoả đáng, người lao động cần thông qua Ban quản lý lao động hoặc doanh nghiệp đại diện của mình để khiếu nại.

Nhiệt độ thay đổi bất thường, cần chú ý để không bị cảm lạnh; ở Libya hay có bão cát, (cần chuẩn bị kính râm, khăn bịt mặt, mũi, áo bảo hộ lao động khi gặp bão cát bất thường); không đi chơi lẻ một mình.

Không chê bai, coi thường các thói quen tập quán lạ của lao động các nước khác cùng làm việc tại công trường. (ví dụ như: thói ăn bốc của người Philippin, tục lệ mặc váy của người Bắnglắđét....).

II. LUẬT LAO ĐỘNG CỦA LIBYA

1. Thời gian làm việc và làm thêm giờ

1.1. Thời gian làm việc

- Cơ quan Chính phủ và các Ngân hàng làm việc từ 8 giờ đến 14 giờ
- Thời gian làm việc của các Tổ chức phi Chính phủ, công ty Nhà nước từ 8 giờ sáng đến 17giờ.
- Thời gian làm việc của Công ty tư nhân từ 8 giờ đến 18 giờ vào mùa hè và từ 8 giờ đến 17 giờ chiều vào mùa đông.
- Các cửa hàng và siêu thị mở cửa từ 9 giờ đến 14 giờ và từ 16 giờ 30 đến 22 giờ- 23giờ.

1.2. Làm thêm giờ

a. Quy định thời gian làm việc 08giờ/ngày (bao gồm cả thời gian nghỉ giữa ca để ăn, uống là 01 giờ), làm việc không quá 48 giờ trong tuần.

b. Chủ sử dụng lao động có thể yêu cầu người lao động làm thêm, giờ làm thêm sẽ không kéo dài quá 03 giờ/ngày. Người lao động sẽ được trả lương gấp 1,5 lần lương cơ bản cho thời gian làm thêm giờ.

c. Người lao động sẽ được nghỉ 01 ngày/tuần vẫn được hưởng lương vào ngày thứ 6 (trừ người lao động làm việc trong lĩnh vực dịch vụ công cộng). Trong trường hợp này, các điều khoản trong hợp đồng lao động sẽ quy định ngày nghỉ đối với từng lao động hoặc nhóm người lao động dựa theo điều kiện và tính chất của công việc. Nếu người lao động làm việc vào ngày nghỉ trong tuần đó sẽ có quyền hưởng 01 ngày nghỉ thay thế vào 03 ngày kế tiếp hoặc sẽ được trả lương làm thêm gấp 02 lần lương cơ bản.

2. Các quy định về trách nhiệm của chủ sử dụng khi thuê lao động nước ngoài

2.1. Theo quy định của Ủy ban Lao động và việc làm Libya, người lao động làm việc tại các vùng hẻo lánh sẽ được chủ sử dụng lao động cung cấp nhà ở và 03 bữa ăn đáp ứng đủ tiêu chuẩn về sức khỏe và vệ sinh sạch sẽ.

2.2. Chủ sử dụng lao động thuê người lao động làm việc tại nơi không có dịch vụ vận tải thông thường lưu hành thì phải cung cấp phương tiện vận tải cho người lao động. Trong bất cứ trường hợp nào thì thời gian đi và về đều được tính vào thời gian làm việc.

2.3. Chủ sử dụng lao động sẽ cung cấp cho người lao động các thiết bị sơ cứu trong Công ty và sẽ chịu mọi chi phí y tế (bao gồm chi phí thuốc men và đưa đến bệnh viện khi cần thiết).

Chủ sử dụng lao động hoặc kỹ thuật viên sẽ thông báo cách đề phòng tai nạn lao động và các bệnh nghề nghiệp có thể xảy ra, cảnh báo những rủi ro có liên quan đến công việc và sẽ đào tạo người lao động các phương pháp bảo vệ an toàn, phòng tránh rủi ro.

2.4. Người lao động phải sử dụng các thiết bị và dụng cụ bảo vệ được cung cấp, phải tuân theo các hướng dẫn bảo vệ sức khoẻ và tránh tai nạn lao động khi làm việc

2.5. Chủ sử dụng lao động phải thông báo bằng văn bản tới Văn phòng lao động có thẩm quyền các tai nạn xảy ra tại nơi làm việc dẫn đến thiệt hại về tính mạng hoặc tàn phế trong vòng 48 tiếng sau khi xảy ra tai nạn.

3. Đình công và xử phạt

3.1. Theo quy định của Luật lao động, người lao động không được tự ý đình công, ngừng làm việc một phần hay toàn bộ công việc và Chủ sử dụng lao động không được phép đơn phương thông báo đóng cửa không cho công nhân làm việc khi chưa có các thủ tục hoà giải và phân xử của các cơ quan có thẩm quyền.

3.2. Người lao động có thể đình công và chủ sử dụng lao động có thể đóng cửa không cho lao động vào làm việc sau khi đã xác định được lỗi thuộc về một trong hai bên. Công nhân đình công hoặc chủ sử dụng lao động đóng cửa nơi làm việc phải thông báo công khai cho bên kia ít nhất trước 01 tuần.

3.3. Trong suốt thời gian người lao động đình công hợp pháp, chủ sử dụng không được chấm dứt hợp đồng lao động hoặc cắt giảm tiền lương hay các quyền lợi khác của người lao động.

3.4. Người vi phạm điểm 3.1 trên đây sẽ bị phạt tù tối đa không quá 01 tháng hoặc phạt tiền tối thiểu 50 LYD.

3.5 Người lao động đình công hoặc tham gia ủng hộ đình công trái với quy định tại mục 3.2 sẽ bị coi là phạm luật và bị phạt tối thiểu 10 LYD; chủ sử dụng lao động đóng cửa nơi làm việc trái với quy định tại mục 3.2 sẽ bị phạt tối thiểu 100 LYD.

4. Quy định ngày nghỉ được hưởng lương

4.1 Nghỉ lễ và nghỉ phép

- + Người lao động được nghỉ phép tại Libya mỗi năm 30 ngày phép có lương.
- + Người lao động được nghỉ các ngày thứ 6 hàng tuần; Các ngày lễ chính thức, tôn giáo của Libya;

4.2 Nghỉ ốm

Người lao động được nghỉ ốm chính thức nếu có giấy phép của bác sỹ có thẩm quyền của Libya (nghỉ có lý do), nhưng một năm không được nghỉ ốm quá 30 ngày. Trường hợp nghỉ ốm quá 30 ngày/năm thì người lao động phải về nước. Trường hợp ốm quá 30 ngày nhưng bác sỹ chưa cho xuất viện thì người lao động ở lại tiếp tục điều trị.

5. Hợp đồng lao động

5.1 Nội dung của hợp đồng lao động

Một hợp đồng lao động phải làm tối thiểu 02 bản, người lao động và chủ sử dụng lao động mỗi bên giữ một bản. Về mặt pháp lý một hợp đồng lao động phải có những điều khoản cần thiết sau:

- Tiền lương/thưởng trả cho người lao động;
- Ngày ký hợp đồng ;
- Ngày bắt đầu làm việc ;
- Ngày kết thúc ;
- Tính chất của hợp đồng (có thời hạn hay không có thời hạn) ;
- Mô tả nội dung công việc ;
- Địa điểm làm việc ;
- Thời hạn hợp đồng (nếu là hợp đồng có thời hạn) ;
- Các điều khoản bảo hiểm, Y tế...

Các điều khoản của hợp đồng trái với quy định của Luật lao động sẽ không có giá trị. Nếu trong hợp đồng có các điều khoản không rõ ràng minh bạch. Những điều khoản đó sẽ không làm mất giá trị hiệu lực của toàn bộ hợp đồng. Nếu hợp đồng có sự bổ sung sửa đổi, người lao động cần nộp bản sửa đổi hoặc bản hợp đồng mới lên cơ quan quản lý về lao động ở địa phương khi người lao động xin cấp mới thẻ lao động.

5.2 Thời gian thử việc

Người lao động phải qua một thời gian thử việc thông thường là 03 tháng. Đang trong quá trình thử việc hoặc vừa kết thúc thời gian thử việc, nếu người lao động không đáp ứng được yêu cầu, chủ sử dụng lao động có thể chấm dứt hợp đồng mà không cần báo trước và người lao động không được lĩnh trợ cấp thôi việc. Nếu người lao động hoàn thành thời gian thử việc và được tiếp tục làm việc thì thời gian thử việc sẽ được tính vào tổng thời gian làm việc.

5.3 Chấm dứt hợp đồng lao động

a) Chủ sử dụng có thể chấm dứt hợp đồng lao động trong các trường hợp sau đây :

- Người lao động vi phạm các quy định nơi ở và nơi làm việc;
- Người lao động có các hành vi trái với Luật pháp của Libya;
- Chính phủ Libya có những quy định thay đổi áp dụng đối với lao động nước ngoài.

b) Người lao động có quyền chấm dứt hợp đồng lao động trong những trường hợp sau:

- Chủ sử dụng xúc phạm nhân phẩm của người lao động;
- Chủ sử dụng vi phạm đến lợi ích của người lao động, không thực hiện chính sách đối với người lao động theo Luật Lao động của Libya;
- Chủ sử dụng vi phạm nguyên tắc và quy định trong hợp đồng ký với người lao động.
- Có sự đồng ý của cả hai bên trong quan hệ hợp đồng và người lao động thể hiện sự đồng ý bằng văn bản.
- Hợp đồng lao động đã hết thời hạn.
- Hợp đồng lao động không có thời hạn nhưng các bên thể hiện ý định kết thúc hợp đồng với điều kiện một trong hai bên đã thông báo trước cho bên kia trong một khoảng thời gian thích hợp.

Sau thời gian thử việc, nếu chủ sử dụng lao động chấm dứt hợp đồng không do lỗi của người lao động, thì chủ sử dụng lao động phải trả cho người lao động lương cơ bản và tiền thưởng tính đến ngày làm việc cuối cùng.

PHẦN Bèn

LAO ĐỘNG VIỆT NAM LÀM VIỆC TẠI LIBYA

I. NHỮNG THÔNG TIN CẦN THIẾT ĐỀ I VỚI LAO ĐỘNG VIỆT NAM ĐƠN LÀM VIỆC TẠI LIBYA

1. Trong đời sống

Người lao động phải chấp hành nội quy ăn ở, sinh hoạt trong ký túc xá. Phải sống ngăn nắp, gọn gàng, yên tĩnh, đi lại nói chuyện nhẹ nhàng, có ý thức giữ gìn vệ sinh, bảo vệ tài sản cá nhân và tài sản nơi ở. Nếu làm hỏng hoặc mất tài sản chung tại nơi ở, sẽ phải đền, nếu nghiêm trọng có thể buộc phải về nước.

Trong thời gian nghỉ, người lao động nên có những hoạt động giải trí như sinh hoạt văn nghệ, đọc sách, thể thao, đi dạo....Không tổ chức chơi cờ bạc, đánh bài ăn tiền, sát phạt nhau dẫn đến hậu quả xấu. Không tổ chức nhậu nhẹt, say xỉn, la hét, nói chuyện quá to, quá khuya gây ồn ào ảnh hưởng đến người khác và đến sức khỏe của bản thân khiến cho hiệu suất công việc thấp. Nếu lặp lại thường xuyên sẽ trở thành lý do để bị kỷ luật. Không đi chơi về muộn làm ảnh hưởng tới người khác. Đi ngủ đúng giờ.

Khi lên xe đến nhà máy, công trường làm việc cũng như trên các phương tiện giao thông công cộng khác như đi xe buýt, tàu hỏa, phải xếp hàng theo thứ tự, không nên chen lấn, xô đẩy nhau hoặc nói chuyện to, lên xuống xe trật tự, nhẹ nhàng không gây phiền hà cho người khác cùng đi, phải nhường chỗ cho người già, phụ nữ mang thai, người cõng (địu) con sau lưng, giúp đỡ người mang vác nặng lên xuống xe.

Vào ngày nghỉ lễ và ngày nghỉ cuối tuần, nếu được yêu cầu làm thêm giờ, nên tham gia làm việc để được trả lương làm thêm. Hạn chế đi ra ngoài (kể cả đi chơi, thăm bạn bè hay đi mua sắm) để đề phòng mất cắp, bị tai nạn hoặc những sự cố đáng tiếc khác.

Khi đi ra ngoài phải ăn mặc chỉnh tề, gọn gàng, sạch sẽ. Không vứt rác bừa bãi mà phải vứt vào thùng rác đúng quy định, không được tụ tập thành

nhóm đông người gây ồn ào nơi công cộng, nói chuyện cười đùa phải nhẹ nhàng, muốn nghỉ phải tìm chỗ ngồi không ngồi xôm, không được nằm trên ghế ở công viên, vườn hoa hay nơi công cộng. Không ngồi nghỉ, ngồi ăn dưới dàn giáo, dưới những nơi có vật treo cao, dưới cần cầu.

Khi đi qua đường phải tuân thủ luật lệ giao thông đèn xanh, đèn đỏ, đi đúng phần đường dành cho người đi bộ, không được tự ý băng qua đường sẽ rất nguy hiểm. Nếu đi xe buýt, phải chú ý lên xuống đúng bên, mua vé theo đúng hướng dẫn.

Khi đi mua bán ở siêu thị, ở chợ cũng như khi giải trí ở nơi công cộng, xếp hàng theo thứ tự, không được chen ngang hoặc xô đẩy người khác. Cấm hành vi ăn cắp (lấy hàng hóa mà không thanh toán tiền) khi vào siêu thị hay ở bất cứ nơi nào khác vì nếu bị phát hiện sẽ bị trục xuất về nước.

Đoàn kết trong cộng đồng, giữa cộng đồng người lao động Việt Nam với chủ sử dụng, với công nhân Libya và công nhân các nước khác cùng làm việc. Tương trợ giúp đỡ lẫn nhau, tôn trọng sinh hoạt cá nhân của nhau, mình vì mọi người là phương châm tốt nhất để không xảy ra xích mích mất đoàn kết, nhường nhịn nhau trong sinh hoạt.

Tôn trọng và lắng nghe ý kiến của người giao việc (Foreman). Khi có thắc mắc hoặc chưa hiểu thì yêu cầu phiên dịch hoặc người giỏi ngoại ngữ giải thích để hiểu rõ trước khi tiến hành công việc. Tranh thủ tình cảm, gây cảm tình đối với phía sử dụng lao động thông qua ý thức trách nhiệm và chất lượng công việc.

Trong thời gian làm việc tại Libya, cố gắng luyện tập nói tiếng **Ảrập** và tiếng **Anh**, mạnh dạn giao tiếp để nâng cao trình độ ngoại ngữ và vốn kiến thức văn hóa xã hội, điều đó sẽ giúp người lao động thành công trong việc.

2. Ứng xử của người lao động khi có tranh chấp ở Libya

Trong thời gian làm việc tại Libya nếu không may có tranh chấp xảy ra, người lao động có thể làm theo các trình tự sau đây để giải quyết vấn đề một cách thỏa đáng nhất:

- Trước tiên, nên bình tĩnh, trình bày nguyện vọng của mình và yêu cầu họ thực hiện đúng các quy định của Luật lao động;

- Nếu việc đàm phán không thành, người lao động nên liên hệ với đại diện Công ty xuất khẩu lao động Việt Nam;

- Nếu việc can thiệp giải quyết của Đại diện Công ty xuất khẩu lao động Việt Nam và Công ty môi giới Libya không có kết quả như mong muốn hoặc người lao động không liên lạc được với Đại diện của Công ty xuất khẩu lao động Việt Nam để nhờ hỗ trợ giải quyết thì người lao động nên gọi điện thoại và làm đơn gửi qua fax hoặc qua đường bưu điện đến Đại sứ quán Việt Nam tại Libya hoặc gửi về Cục Quản lý lao động ngoài nước thuộc Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội Việt Nam để được hỗ trợ giải quyết. Đơn viết cần ngắn gọn, nêu cụ thể công việc đang làm theo hợp đồng, thời gian làm việc cần khiếu nại, trong đơn phải nêu rõ họ tên của người lao động, hộ chiếu, số điện thoại (nếu có), ngày nhập cảnh vào Libya, địa chỉ nơi người lao động làm việc và tên Công ty Việt Nam đưa người lao động sang Libya, địa chỉ nơi người lao động làm việc. Đơn viết trên một mặt giấy (không viết sang mặt bên kia). Sau đó, người lao động gửi qua fax của Cục Quản lý lao động ngoài nước số 84-4-38240122. Nếu người lao động gửi thư qua đường bưu điện thì cần lưu ý dán đủ số tiền tem theo quy định và ghi chính xác địa chỉ cần gửi đến bằng tiếng **FrEps**, nếu gửi đến Đại sứ quán Việt Nam tại Libya hoặc viết địa chỉ bằng tiếng Việt gửi về Cục Quản lý lao động ngoài nước- Bộ Lao động- Thương binh và Xã hội.

- Khi những khó khăn hay tranh chấp phát sinh trong quan hệ lao động với chủ sử dụng không được giải quyết thỏa đáng, người lao động cũng có thể trực tiếp khiếu nại tới các Văn phòng lao động ở các vùng hoặc quận nơi người lao động ở để được xem xét giải quyết, tuy nhiên, khi người lao động làm đơn gửi

tới cơ quan chức năng của Libya thì đơn của người lao động phải viết bằng tiếng Ảrập.

3. Trong lao động

3.1. Quy định chung

- Không được lấy cắp vật liệu, sản phẩm hoặc phá hoại các tài sản của nhà máy công trường, không bao che những hành vi này.

- Tôn trọng, hòa nhã và đoàn kết với đồng nghiệp, không có thái độ nhạo báng các thói quen và tập quán của người lao động đến từ các nước khác.

- Không được có hành vi làm mất danh dự của công ty như kiện tụng chủ sử dụng lao động không có căn cứ xác thực, khoa trương những nội dung sự việc xảy ra trong Công ty để gây mất trật tự nơi công cộng.

- Người lao động không được tự ý lái xe bốc dỡ hàng, sửa chữa hoặc thao tác, vận hành máy móc của nhà máy hoặc công trường khi chưa được phép của chủ sử dụng.

- Người lao động không được thành lập những tổ chức phi pháp hoặc tiến hành các cuộc hội họp bất hợp pháp và không được tham gia các trò chơi mang tính chất cá cược và không được đe dọa hoặc uy hiếp công nhân khác; không được dùng vũ lực để giải quyết bất cứ vấn đề gì, không đe dọa hoặc bãi công.

- Người lao động không được mang, mua hoặc uống những đồ uống có chất cồn; không được tự ý đưa người lạ vào nhà xưởng hoặc ký túc xá ở qua đêm khi chưa được sự cho phép của Công ty.

- Không được làm ô nhiễm môi trường làm việc hoặc nhà ở và không được hút thuốc lá trong giờ làm việc, trong phạm vi nhà máy.

- Người lao động không được có thái độ bất kính hoặc gian dối đối với cấp trên, phải làm theo chỉ thị của cấp trên và của cán bộ nhà xưởng. Không được đình công lôi kéo người khác đình công bất hợp pháp; không được buôn bán, giao dịch thương mại trong nhà máy.

- Người lao động phải có thái độ đúng mực có tổ chức để giải quyết vấn đề tranh chấp phát sinh hay những hiểu lầm.

- Phải thông báo cho quản đốc, quản lý nhà máy nếu máy móc hoạt động bất thường. Phải tắt máy trước khi kiểm tra máy.

Ngoài ra, đối với từng nhà máy có thể có thêm những quy định bổ sung để phù hợp với điều kiện hoạt động cũng như lợi ích của mỗi nhà máy.

3.2. Quy định về kỷ luật lao động

Trong thời gian làm ở Libya, đối với người lao động làm việc trong công trình cần tuân thủ những quy định cơ bản chung dưới đây :

- Người lao động ra vào công trình đều phải đeo thẻ (đeo ngực trái của áo ngoài), ăn mặc gọn gàng, đi giày, mặc đồng phục, không cho mượn thẻ và không được quệt thẻ làm việc hộ người khác, nếu bị phát hiện : sẽ bị phạt nặng. Hết giờ mà chưa có chuông báo thì cũng chưa được về. Sau khi chuông báo hết giờ mà công việc chưa hoàn thành phải báo cáo với người quản lý để được hướng dẫn;

- Phải có ý thức tổ chức kỷ luật tốt, tác phong công nghiệp, chấp hành nghiêm chỉnh nội quy, quy chế nơi làm việc, phải tuân thủ quy trình sản xuất, quy trình vệ sinh an toàn lao động;

- Phục tùng mệnh lệnh của chủ sử dụng lao động, không được từ chối mệnh lệnh công việc hợp lý, không được tự ý rời khỏi vị trí trong giờ làm việc mà chưa có sự cho phép của chủ sử dụng lao động, không được nghỉ quá thời gian ăn giữa ca làm việc (ăn trưa hoặc ăn tối) nếu có ý vi phạm gây tổn thất nghiêm trọng sẽ bị kỷ luật hoặc sa thải.

3.3. Quy định an toàn cho người lao động

- Trong giờ làm việc phải tập trung, không nghe và gọi điện thoại trong khi làm việc, không chây lười, sao lãng dẫn tới tai nạn lao động hoặc gây tổn thất đến tài sản của Công ty.

- Người lao động không được đùa nhau trong thời gian làm việc, không được đi lang thang và rời khỏi nơi làm việc trong thời gian làm việc mà không được sự cho phép của cấp trên.

- Luôn đề cao cảnh giác, chú ý phòng chống không cho sự cố xảy ra. Khi có vấn đề nảy sinh, cần phải xử lý một cách bình tĩnh báo cáo người có trách nhiệm để xử lý, không được hoảng hốt bỏ chạy làm cho sự cố lan rộng.

- Thường xuyên giữ cho nơi làm việc sạch sẽ, ngăn nắp và cấm làm mất sự chú ý tập trung của người khác khi họ đang làm việc hoặc không có phận sự miến vào chỗ người khác đang làm việc.

- Các thiết bị an toàn cần phải kiểm tra định kỳ, không đứng tựa vào máy hoặc ngồi trên máy móc thiết bị và tuân thủ nội quy an toàn lao động.

3.4. Vệ sinh môi trường

- Người lao động không được ăn trong thời gian làm việc và không được mang theo đồ dùng cá nhân (phải để vào tủ cá nhân).

- Luôn giữ cho phòng tắm, nhà vệ sinh ... sạch sẽ; người lao động phải tuân thủ quy tắc gọn gàng môi trường xung quanh và không hút thuốc lá, vứt rác nơi làm việc.

3.5. Bảo hộ lao động

- Không được đeo những đồ trang sức như: nhẫn, vòng... khi làm việc.

- Nơi làm việc độc hại và nguy hiểm: mặc quần áo, mũ, giày bảo hộ lao động, đeo kính bảo hiểm (tuyệt đối không đi dép lê, không đi chân không).

- Người lao động không được vi phạm các quy định an toàn hoặc làm hỏng các thiết bị phòng cháy chữa cháy của nhà máy.

II. CÁC THỦ TỤC CẤP GIẤY PHÉP LAO ĐỘNG, GIẤY PHÉP CƯ TRÚ VÀ VISA LAO ĐỘNG

1. Việc khai báo về địa điểm nơi người lao động cư trú ở Libya

Theo luật cư trú, thì người nước ngoài khi muốn xin giấy phép cư trú phải khai báo thời gian cư trú với cảnh sát. Việc khai báo phải đủ các nội dung sau:

- Họ tên
- Ngày tháng năm sinh
- Quốc tịch
- Địa chỉ cư trú thường xuyên ở Libya
- Thời hạn cư trú
- Mục đích cư trú
- Số hộ chiếu và visa
- Khám sức khỏe theo quy định của Libya

Người lao động được bố trí chỗ ở thuộc sở hữu của chủ sử dụng lao động hoặc nơi chủ sử dụng lao động ký hợp đồng thuê thì không phải khai báo mà chỉ phải nộp những giấy tờ liên quan.

Người lao động có thể thay đổi chỗ ở do yêu cầu của công việc hay vì những lý do khác. Khi đó người lao động phải thông báo việc thay đổi bằng cách điền đầy đủ các thông tin vào bản khai như trước đây, đồng thời cung cấp thêm thông tin khác nếu cảnh sát yêu cầu.

Người lao động khi vào sa mạc phải có giấy thông hành trong sa mạc “desert pass” thì mới được vào trong sa mạc. Chính quyền Libya hạn chế vào khu vực này vì đây là nơi có dự trữ dầu mỏ với sự hoạt động của các công ty khai thác dầu mỏ của nước ngoài.

2. Những quy định liên quan đến việc cư trú của người nước ngoài ở Libya

Điều kiện cơ bản cho người nước ngoài cư trú ở Libya là họ phải tuân thủ các quy định Pháp luật. Đây là yêu cầu cần thiết đối với người lao động nước ngoài để có được giấy phép lao động và giấy phép cư trú.

III .HÀNH TRANG CỦA NGƯỜI LAO ĐỘNG KHI ĐI LÀM VIỆC Ở LIBYA

1. Đồ dùng cá nhân cần mang theo

*** *Hành lý ký gửi***

+ Khối lượng hành lý ký gửi không vượt quá 20kg

+ Tuyệt đối không được mang theo:

- Ma túy và các chất gây nghiện khác ;

- Vũ khí, chất nổ, chất gây cháy ;

- Thực phẩm tươi sống...

+ Lưu ý :

- Hành lý cần buộc gọn gàng, chắc chắn, viết tên rõ ràng bên ngoài valy để tránh nhầm lẫn tại sân bay.

- Không để trong hành lý ký gửi giấy tờ xuất cảnh (hộ chiếu, vé máy bay, tờ khai sức khỏe...), tiền bạc, các đồ quý giá và các giấy tờ quan trọng khác cần chuyển cho chủ sử dụng (hợp đồng, địa chỉ, điện thoại của chủ sử dụng).

*** *Hành lý xách tay***

- Hộ chiếu, vé máy bay, phiếu khám sức khỏe, hồ sơ cá nhân

- Các giấy tờ gửi nhà máy và đại diện công ty

- Tờ hỏi đường

- Nước uống, bánh mì hoặc đồ khô khác

- Áo khoác mùa đông và áo len ; 02 chiếc áo sơ mi; 02 áo may ô; 04 áo phông; 02 quần cộc; 04 chiếc quần đùi; 01 quần bò; 02 bộ quần áo...Đồ dùng cá nhân như: khăn mặt, bàn chải đánh răng...

- Một số thuốc chữa bệnh thông thường như: thuốc cảm, cúm, nhức đầu, đau bụng, thuốc nhỏ mắt, cao dán Salonpas...

Hành lý xách tay cần gọn nhẹ, nếu để vào túi xách thì có thể để vừa vào khoang để hành lý trên máy bay. Không mang đồ dùng kim loại, vật sắc nhọn hay các chất lỏng, chất gây cháy nổ trong hành lý xách tay.

2. Các thủ tục cần làm khi xuất cảnh ở sân bay và sử dụng dịch vụ trên máy bay

a. Để làm các thủ tục xuất cảnh, người lao động cần có

- Hộ chiếu hợp lệ do Cục Xuất nhập cảnh Bộ Công an cấp.
- Visa nhập cảnh do phía Libya cấp.
- Vé máy bay.

b. Thủ tục xuất cảnh

- Vào khu cách ly để làm thủ tục đăng ký đi máy bay, ký gửi hành lý và lấy thẻ lên máy bay (trong thẻ lên máy bay có ghi rõ ghế ngồi, giờ vào máy bay, cửa vào).

- Trình hộ chiếu, thẻ lên máy bay cho nhân viên Xuất nhập cảnh ; để hành lý xách tay lên băng chuyền kiểm tra. Khi đã qua cửa xuất cảnh nhớ lấy đúng và đủ hành lý xách tay của mình.

c. Trong chuyến bay

- Vào phòng cách ly chờ lên máy bay.
- Tìm cửa đi vào máy bay.
- Qua cửa kiểm tra thẻ để lên máy bay.
- Tìm số ghế ở trên khoang máy bay.
- Cho hành lý xách tay vào khoang hành lý ở phía trên ghế ngồi.
- Chú ý lắng nghe hướng dẫn an toàn khi đi máy bay (thắt dây an toàn, xử lý khi có sự cố ...) của tiếp viên hàng không.
- Tự lựa chọn bữa ăn và nước uống miễn phí trên máy bay
- Điền tờ khai hải quan và nhập cảnh để xuất trình khi nhập cảnh tại sân bay đến.
- Nghỉ ngơi thư giãn chờ máy bay hạ cánh.

d. Đến sân bay Libya

- Đợi máy bay dừng hẳn mới được phép cởi dây an toàn và rời khỏi chỗ ngồi theo hướng dẫn của tiếp viên trên máy bay.

- Lấy hành lý

3. Các thủ tục cần làm khi nhập cảnh ở sân bay

- Lấy hành lý xách tay ra khỏi khoang máy bay và đồ đạc mang theo rời khỏi chỗ ngồi trên máy bay.

- Ra khỏi máy bay theo đoàn

- Qua phòng làm thủ tục nhập cảnh (xuất trình hộ chiếu, visa nhập cảnh, tờ khai nhập cảnh).

- Đi theo đoàn người ra chỗ băng chuyền chờ lấy hành lý ký gửi.

- Sau khi lấy đồ xong cho lên xe đẩy ra cửa kiểm tra.

- Đợi chủ sử dụng hoặc môi giới đón tại cửa dành riêng cho lao động

Không đi lại lung tung trong sân bay để phòng bị lạc hoặc gặp phải các vấn đề rắc rối không lường trước.

4. Cách gọi điện thoại và một số địa chỉ liên lạc

4.1 Cách gọi điện thoại

* Gọi điện thoại từ Libya về Việt Nam:

00 84 + Mã vùng (bỏ số 0 ở đầu) + số điện thoại cần gọi

Hoặc

+84 + mã vùng (bỏ số 0 ở đầu) + số điện thoại cần gọi

Ví dụ: Gọi điện thoại từ Libya về Cục Quản lý lao động ngoài nước tại Hà Nội : 00 84 4 3 8249517

* Gọi điện thoại từ Việt Nam sang Libya: Quay số 00 (mã số gọi điện đường dài Quốc tế) + số 218 (mã số Libya) + số mã vùng + 7 số điện thoại cần gọi.

00 218 + mã vùng + số điện thoại cần gọi

Hoặc

+218 + mã vùng + số điện thoại cần gọi

Ví dụ: 00 -218- hoặc + 00 -218 –

Gọi điện thoại trong lãnh thổ Libya

Quay mã vùng + 7 số điện thoại cần gọi

4.2. Một số địa chỉ và số điện thoại liên lạc cần thiết

Đại Sứ Quán CHXHCN Việt Nam tại Libya

- Địa chỉ: Embassy of S.R. Vietnam Tripoli- Libya P.O.Box: 587
Gargaresh Road Km 7, Abou Nawas

- Điện thoại: 00-218-21/4901456/4901354/4832283;

- Fax: (00-218-210)4901499

- Email: dsqvnlib@yahoo.com

Múi giờ: Giờ ở Libya chậm hơn 5 giờ so với giờ ở Việt Nam (ví dụ ở Tripoli là 0 giờ thì ở Việt Nam là 5 giờ)

Khi có yêu cầu khẩn cấp, có thể gọi điện thoại ngay cho các cơ quan bảo đảm an ninh của Libya

- Cảnh sát: 193

- Cấp cứu: 191

hội **Cục Quản lý lao động ngoài nước, Bộ Lao động – Thương binh và Xã**

- Địa chỉ: số 41B, Lý Thái Tổ, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội

- Điện thoại: +84-4-38249517 xin máy lẻ (310, 304 và 511)
- Fax: +84-4-38240122

PHẦN NĂM

NHỮNG VẤN ĐỀ NGƯỜI LAO ĐỘNG CÁN CHỦ SÉNG PHÒNG NGỪA TRONG THỜI GIAN SÉNG VÀ LÀM VIỆC TẠI LIBYA

1. Từ chối và tránh xa việc sử dụng ma túy

- Tránh xa các thói xấu: Việc sử dụng ma túy thường bắt đầu từ những thói quen xấu như hút thuốc lá, uống rượu, bia, sau đó rất dễ bị lôi kéo sử dụng... Những người muốn có cảm giác cuồng nhiệt này dễ trở nên nghiện ma túy. Cách tốt nhất để tránh nghiện là từ chối ngay từ đầu những thói quen xấu.

- Hãy hiểu biết đúng đắn khi dùng thuốc men: Có một số thuốc chữa bệnh có chứa chất gây nghiện, vì vậy khi dùng, bạn phải theo sự chỉ dẫn của bác sỹ.

- Cảnh giác không nhận đồ uống hoặc thuốc lá của những người lạ mặt: những người đã mắc nghiện hoặc những kẻ buôn bán ma túy tìm mọi cách để cho người khác mắc nghiện, bằng cách trộn ma túy vào thuốc lá, đồ uống, bánh kẹo... Do vậy, ở những chỗ lạ không nên nhận lời mời hút thuốc lá, uống nước hay ăn bất kỳ đồ ăn gì của người lạ mặt để đảm bảo an toàn cho chính bạn.

2. Phòng ngừa lây nhiễm HIV – AIDS

* HIV là virus gây hội chứng suy giảm miễn dịch ở người.

* AIDS là hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải, là giai đoạn cuối của quá trình nhiễm HIV, khi đó cơ thể bị suy giảm hệ miễn dịch và người bị nhiễm HIV dễ dàng mắc các bệnh như ung thư, viêm phổi, lao, viêm da hoặc suy kiệt.

Đặc điểm của virus HIV là :

- HIV không sống lâu khi ở ngoài cơ thể;
- HIV dễ bị chết trong các nước tẩy uế thông thường như nước tẩy javel, chloramine B và trong nước sôi trên 20 phút;
- Nhiệt độ lạnh dưới 0^oc, sự khô ráo, tia X, tia cực tím không tiêu diệt được HIV;

- HIV có thể sống trong xác người bệnh sau 24 giờ và trên giọt máu từ 2-7 ngày.

* Chỉ có thể biết chắc người đã bị nhiễm HIV hay chưa sau khi có kết quả thử máu ở một cơ sở xét nghiệm được Bộ Y tế công nhận.

3. Những việc cần làm khi xảy ra hoả hoạn

- Khi phát hiện có hoả hoạn bạn phải lập tức kêu to để báo cho mọi người xung quanh biết. Bình tĩnh bấm chuông báo động và gọi điện thoại cho cứu hoả báo địa điểm, hiện trạng cháy để được cứu giúp kịp thời. Nếu bạn bị nhốt trong nhà bạn phải kêu to và cầm một vật gì đó vẫy để báo cho mọi người biết mình đang ở bên trong.

- Sử dụng bình cứu hoả để ngăn không cho ngọn lửa lan ra xung quanh, dập cầu dao để ngắt mạng điện.

- Không được tự tiện mở cửa sổ, cửa chính mà cần phải bình tĩnh xem xét tình huống để có hành động xử lý phù hợp và kịp thời.

- Không được chạy vào đám cháy để cứu đồ đạc quý ra khi đám cháy to.

*** Các quy tắc phòng cháy đơn giản**

- Khi không sử dụng các dụng cụ điện, nhất thiết phải rút các phích cắm ra, trước khi ra khỏi nhà hoặc đi ngủ phải kiểm tra cẩn thận các vật dụng điện, vật dễ cháy và bếp ga...

- Tại nơi làm việc tuyệt đối không được hút thuốc và vứt cuống thuốc bừa bãi. Các vật dễ cháy như xăng, dầu, còn phải được để ở nơi quy định.

*** Sơ cứu đơn giản khi bị cháy, bỏng**

Nếu bị thương nhẹ do bị bỏng, bạn phải nhanh chóng dùng nước xả lạnh xả rửa, sau đó chườm hoặc ngâm bằng nước lạnh, nhớ rằng không được làm vỡ nốt phỏng rộp trên vết thương. Nếu bị bỏng nặng, phải xử lý theo các bước sau: “xả nước -> cởi bỏ quần áo -> ngâm nước -> phủ vải -> đi bệnh viện” nhằm làm giảm mức độ tổn thương của vết bỏng.

Xả nước lạnh khoảng 30 phút, cởi quần áo từ từ khi đang xả nước lạnh, nhớ không được làm vỡ nốt phỏng rộp. Ngâm trong nước lạnh khoảng 30 phút để vết thương hoàn toàn nguội lạnh. Dùng ga trải giường, vải xô hoặc khăn sạch phủ lên trên vết thương. Nhanh chóng gọi cấp cứu số để đưa bệnh nhân đến bệnh viện chữa trị.

3. Khi bị tai nạn giao thông và ốm đau

Khi gặp tai nạn giao thông trước tiên phải giữ nguyên hiện trường, chứng cứ và điện thoại báo cho cảnh sát giao thông và gọi điện thoại cấp cứu số 191 để cứu người bị nạn, nếu có thể thì ghi số xe, số điện thoại, địa chỉ của người gây tai nạn. Trong trường hợp không nắm được bất cứ thông tin nào cũng cần gọi ngay cho cảnh sát để trình bày vụ việc.

Nếu bạn bị thương phải đưa đi bệnh viện để xử lý vết thương, bạn nên nhớ lấy giấy chứng thương của bệnh viện làm giấy khám bằng tên của chính mình, để làm đơn yêu cầu người gây tai nạn hoặc công ty bảo hiểm bồi thường.

Tại công trường không may bị ốm, cá nhân có trách nhiệm báo cáo với người phụ trách để sắp xếp thời gian, phương tiện, người phiên dịch để đi khám bệnh hoặc điều trị nếu cần thiết.

5. Khi bị lừa đảo, trộm cướp, bạo lực

- Nếu bạn đưa tiền cho người khác hoặc cho người khác vay tiền phải nhớ viết giấy cam kết vay nợ có sự xác nhận của cả hai bên. Nếu người vay bỏ trốn hoặc không chịu trả nợ, bạn nên trực tiếp trình báo với cảnh sát và yêu cầu giúp đỡ.

- Nếu nhà bạn bị trộm cắp đột nhập lấy đi đồ đạc quý giá, bạn phải giữ nguyên hiện trường và gọi điện thoại cho cảnh sát cơ động để trình báo, bình tĩnh kể lại sự việc và thông báo chính xác địa chỉ nhà mình. Khi khai báo phải nói rõ mình là người nước ngoài làm việc tại Libya

- Nếu bạn bị người Libya hoặc người khác đánh, trước tiên bạn phải giữ lại bằng chứng đánh đập và trình báo với cảnh sát cơ động. Nếu có vết thương

phải lập tức đến bệnh viện để khám và chữa chạy, phải giữ lại giấy chứng thương để làm bằng chứng.

6. Phòng chống dịch bệnh

Khi bạn đến Libya làm việc, bạn cần có kiến thức về phòng tránh các bệnh thông thường và các dịch bệnh khác sẽ giúp bạn tránh khỏi ốm đau, bệnh tật để có một tinh thần sáng khoái và một sức khoẻ tốt.

Liên quan đến “ Hội chứng viêm đường hô hấp cấp tính – SARS ”

Triệu chứng lây nhiễm: Sốt trên 38⁰C, ho khan, đau đầu, đau nhức cơ bắp, thở gấp, khó thở, nổi mụn, ỉa chảy...

Cách đối phó:

1. Tạo thành thói quen vệ sinh tốt, đặc biệt là thói quen thường rửa tay, che miệng, che mũi khi hắt hơi hoặc ho.
2. Duy trì thói quen hay kiểm tra nhiệt độ cơ thể.
3. Duy trì vệ sinh sạch sẽ và lưu thông không khí nơi ở.
4. Hạn chế đến những nơi đông người hoặc nơi không khí không lưu thông.
5. Nếu bị sốt trên 38⁰C, phải đeo khẩu trang và đi khám bệnh.
6. Nếu bị sốt phải đi khám, phải thông báo cho bác sỹ biết những nơi mà bạn đã đi qua và những người bạn đã tiếp xúc.
7. Khi bị sốt, tránh đi các phương tiện giao thông công cộng hoặc đi thăm người bệnh.

- Liên quan đến “ Dịch cúm gà” và dịch cúm A H1N1

Triệu chứng lây nhiễm : Giống những triệu chứng cảm cúm bình thường khác như: sốt, đau họng, ho, có thể có triệu chứng viêm kết mạc, một số người bệnh còn bị viêm phổi virút, nếu nghiêm trọng có thể dẫn đến tử vong.

Cách đối phó:

1. Tránh tiếp xúc với các loại gia cầm và chất bài tiết, nếu không may tiếp xúc phải lập tức dùng xà phòng rửa sạch tay.

2. Phải ăn thức ăn chín, ít nhất cũng phải hâm nóng 70°C .

3. Thường xuyên rửa tay bằng xà phòng, tạo thành thói quen vệ sinh tốt.

4. Ăn uống, nghỉ ngơi đều đặn, vận động thích hợp.

5. Nếu phát hiện có các triệu chứng của bệnh cúm gà và lợn, cộng thêm đã từng tiếp xúc với những người bị lây nhiễm thì phải đeo khẩu trang ngay và đến bệnh viện để lấy mẫu bệnh phẩm và điều trị bệnh.

Mục lục

<i>Nội dung</i>	<i>Trang</i>
Lời giới thiệu	1
Phần một: Truyền thống, bản sắc văn hoá dân tộc	3-8
Phần hai: Giới thiệu về đất nước, con người, phong tục tập quán, văn hoá của Libya	9-
I. Lịch sử, địa lý và khí hậu của Libya	9-12
1. Lịch sử	9
2. Vị trí địa lý	10
3. Khí hậu	11
II. Dân số, chính trị, kinh tế của Libya	12-19
1. Dân số	12
2. Chính trị	13
3. Tôn giáo	14
4. Kinh tế	14
5. Ngôn ngữ	16
6. Quan hệ ngoại giao với Việt Nam	16
7. Văn hoá và lễ hội	16
8. Xã hội	17
9. Ẩm thực	18
10. Giao thông vận tải	18
11. Đồng tiền của Libya	19
III. Phong tục, tập quán, văn hoá của người Libya	19-25
1. Một số tục lệ của người Libya	19
2. Tháng Ramadan và những điều cần biết về đạo Hồi	20
Phần ba: Một số quy định pháp luật của Libya liên quan đến người lao động nước ngoài	26-31
I. Một số vấn đề liên quan đến lao động nước ngoài vào làm việc tại Libya.	26

II. Luật lao động của Libya	27
1. Thời gian làm việc và làm thêm giờ	27
2. Các tổ chức bảo trợ và bảo vệ người lao động đối với tổn thương lao động	28
3. Đình công và xử phạt	29
4. Quy định ngày nghỉ được hưởng lương	30
5. Hợp đồng lao động	30
5.1. Nội dung của hợp đồng lao động	30
5.2. Thời gian thử việc	31
5.3. Chấm dứt hợp đồng lao động	31
Phần bốn: Lao động Việt Nam làm việc tại Libya	32-42
I. Những thông tin cần thiết đối với lao động nước ngoài đến làm việc tại Libya	32-38
1. Trong đời sống	32
2. Ứng xử của người lao động khi có tranh chấp ở nước ngoài	34
3. Trong lao động	35
II. Các thủ tục cấp giấy phép lao động, giấy phép cư trú và visa lao động	38-39
1. Việc khai báo về địa điểm nơi người lao động cư trú ở Libya	
2. Những quy định liên quan đến việc cư trú của người nước ngoài ở Libya	
III. Hành trang của người lao động Việt Nam khi đi làm việc tại Libya	39-43
1. Đồ dùng cá nhân cần mang theo	39
2. Các thủ tục cần làm khi xuất cảnh ở sân bay và sử dụng dịch vụ trên máy bay	40
3. Các thủ tục cần làm khi nhập cảnh ở sân bay	41
4. Cách gọi điện thoại và một số địa chỉ liên lạc	42
Phần năm: Những vấn đề người lao động cần chủ động phòng ngừa trong thời gian sống và làm việc tại Libya	44-49
1. Từ chối và tránh xa việc sử dụng ma túy	44

2. Phòng ngừa lây nhiễm HIV – AIDS	44
3. Những việc cần làm khi xảy ra hoả hoạn	46
4. Khi bị tai nạn giao thông và ốm đau	47
5. Khi bị lừa đảo, trộm cướp, bạo lực	47
6. Phòng chống dịch bệnh	48

Những kiến thức cần thiết
dùng cho người lao động Việt Nam đi làm việc tại Libya

Chịu trách nhiệm về nội dung:

Cục Quản lý lao động ngoài nước (DOLAB)

Các doanh nghiệp hoạt động đưa người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài liên hệ nhận tài liệu tại:

Cục Quản lý lao động ngoài nước

Địa chỉ: 41B Lý Thái Tổ- Quận Hoàn Kiếm- Hà Nội

Điện thoại: 04.38249517